

KLAGANDE

Aktiebolaget Hudiksvallsbostäder

Ombud: Advokat Ronny Henning och
Jur.kand. Andréa Rosengren
Advokatfirman Åberg & Co AB
Box 16295, 103 25 Stockholm

MOTPART

GL Bygg AB, 556482-7706

Ombud: Advokat Jan Nyman
Krokströms Advokatbyrå AB
Box 24, 824 21 Hudiksvall

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Faluns dom den 10 juni 2014 i mål nr 1653-14,
se bilaga A

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, LOU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och avslår GL Bygg AB:s
ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2014-12-15	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

YRKANDEN M.M.

Hudiksvallsbostäder AB yrkar i första hand att GL Bygg AB:s ansökan om överprövning ska avslås och i andra hand att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten.

GL Bygg AB bestrider bifall till överklagandet.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Hudiksvallsbostäder AB anför i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Det bestrids att utvärderingsmodellen varit otydligt utformad och att anbudsgivarna skulle ha kunnat få uppfattningen att en utvärderingssumma om maximalt 10 000 kr skulle komma att behövas avseende materialkostnaderna i stället för 60 000 kr (dvs. 10 000 kr för vart och ett av de sex respektive materialområdena). I anbudsformuläret och prisformuläret är tydligt beskrivet hur utvärdering ska komma att ske inklusive hur beräkningen ska göras. Prisformuläret har tillhandahållits anbudsgivarna genom en excelfil. Av GL Bygg AB:s prisformulär som ifyllts framgår att utvärderingssumman för materialkostnader uppgår till 50 830 kr.

Även om GL Bygg AB:s tolkning skulle godtas så skulle resultatet av utvärderingen ha blivit densamma eftersom den vinnande anbudsgivaren har lämnat det lägsta anbudspriset även med bortseende från materialpåslaget. GL Bygg AB har således inte lidit någon skada när bolaget hamnat på andra pris vid utvärderingen.

Det bestrids att utvärderingsmodellen inte tar hänsyn till arbetskostnader. Pristutvärderingen omfattar såväl arbetskostnader (timpenny samt mWu enligt MEPS) och kostnader för transport som materialpriskostnader. Av utvärderingen av de fiktiva uppdragen framgår att arbetskostnaden (mWu

och timpenning) utgör ca 50-63 procent av den totala kostnaden, vilket framgår av de fiktiva fakturorna. Det har tydligt framgått vilka material i vilka materialgrupper som ingått i de fiktiva uppdragen samt vilka materialpriser som skulle utvärderas endast genom materialpåslag. Samtliga material från alla materialprisgrupper ingår således inte i de fiktiva uppdragen. För att möjliggöra utvärdering av alla materialprisgrupper anges rabattsatser för samtliga materialgrupper i prisformuläret. Bolaget har inte visat hur det skulle ha lidit eller riskerat att lida skada till följd av utformningen av utvärderingsmodellen.

MEPS

Myndigheten har efter affärsmässiga överväganden valt MEPS för prissättning av byggnadsarbeten. MEPS är ett system med bl.a. kostnads-/ersättningssystem för byggentreprenadtjänster. Enligt MEPS baseras ersättningen för entreprenaderna inte enbart på ren timpenning och materialkostnader utan hänsyn tas bl.a. till vilken arbetsmängd som ska krävas för det aktuella arbetet. Det bestrids att MEPS skulle vara tämligen kostsamt för mindre företag. Kostnaden för införskaffande av MEPS uppgår till 10 000 – 16 000 kr och en månadsavgift om 300 - 600 kr. Det är bara den leverantör som tilldelas kontrakt som behöver ha tillgång till MEPS. I sammanhanget kan konstateras att GL Bygg AB med sina 45 anställda och en omsättning på ca 50 miljoner kr är ett relativt stort företag.

Med hänsyn till uppdragets omfattning (kontraktsvärdet) samt kraven på anbudsgivares storlek och ekonomiska kapacitet för att klara uppdraget strider det inte mot likabehandlingsprincipen eller mot LOU i övrigt att använda MEPS i upphandlingen.

Det ska noteras att upphandlande myndighet kostnadsfritt har tillhandahållit samtliga anbudslämnare en demo-version av MEPS för anbudslämnandet. Samtliga anbudslämnare har därmed haft samma möjligheter att erhålla kontrakt. GL Bygg AB har inte ens påstått, än mindre visat, att bolaget lidit

eller kunnat komma att lida skada till följd av att byggtjänsterna upphandlas enligt MEPS. Samtliga anbudsgivare har dessutom uppgett att de kommer att uppfylla nämnda krav. Någon invändning mot MEPS har inte kommit in under anbudstiden. Inte heller i denna del har bolaget visat hur det kommit att lida skada.

GL Bygg AB hänvisar till vad som anförts i förvaltningsrätten och tillägger i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Genom en tämligen oklar skrivning ger förfrågningsunderlaget möjligheter till olika tolkningar av hur detta skulle komma att bedömas. Därtill kan konstateras att förfrågningsunderlaget i sig utformats på ett sådant sätt att detta torde komma att ge ett felaktigt resultat.

Bolaget har lämnat anbud med lägst timkostnad. Den tolkning som förfäktas av upphandlande myndighet innebär att materialkostnaderna kommit att få en avgörande betydelse. Vinnande anbud synes ha noterat detta och på billigare material och material som kan förväntas att nyttjas i mindre omfattning har rabatter uppgående till 99 procent erbjudits. Rabatter innebärande att materialet i stort sett bortskänkes kan inte tolkas på annat sätt än att detta görs för att sänka de olika materialkostnadernas procentuella medeltal och på så vis erhålla ett bättre men missvisande resultat än vad som sedan kommer att återspeglas av det verkliga utfallet vid arbetenas utförande där arbetskostnaden i stället utgör merparten av den totala kostnadsbilden. Upphandlingen är således, förutom att den brister i transparens, direkt felaktigt utformad.

MEPS

Bolaget har hämtat in uppgifter om kostnaderna för införskaffande av MEPS. För att programmet ska fungera att använda med nödvändigt antal licenser, utbildningar och avgifter uppkommer en kostnad om ca 50 000 kr. Med hänsyn till att det på marknaden idag finns ett antal olika program med

samma innebörd och verksamhetsområde är det orimligt att kräva att ett företag ska införskaffa ett tämligen kostsamt program för att kunna delta i en specifik upphandling.

Därtill kommer det faktum att även om den beräknade omsättningen för de aktuella arbetena under avtalsperioden beräknas uppgå till ca 13 miljoner kr utgör detta inte på något sätt någon vinst för företaget. Från vinsten ska avräknas kostnaderna för MEPS, vilket i praktiken riskerar att medföra att mindre företag, vilka saknar ekonomiska möjligheter att införskaffa MEPS, i praktiken utesluts från anbudslämmandet. MEPS är på intet sätt en vedertagen standard för branschen och att ställa ett krav på MEPS torde därför vara uteslutet.

Det kan även noteras att tre anbudsgivare antagits i upphandlingen. Även den andra och tredje antagna anbudsgivaren, som endast har att räkna med en mycket begränsad del av arbetena, måste införskaffa MEPS. Risken är sålunda betydande att dessa anbudsgivare på grund av kostnaderna för MEPS samt osäkerheten kring arbetena tvingas avstå från att delta i upphandlingen.

Skada

Bolaget har lidit skada genom att en korrekt utförd upphandling hade med hänsyn till det lägre timkostnadspris som lämnats av bolaget medfört att bolaget hade antagits som leverantör. Genom detta samt genom brister i transparens riskerar bolaget att lida skada.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

Vid upphandlingar ska vidare principen om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet ska anta antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller det anbud som innehåller det lägsta priset (12 kap. 1 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Utredningen i målet

Av anbudsformulär 4841 där de krav återfinns som ställs i upphandlingen framgår bl.a. följande.

5.1 MEPS.

Ersättning ska utgå i första hand enligt MEPS utvecklat av MEPS SWEDEN. Målet är att MEPS ska tillämpas där det så är möjligt. Om anbudsgivare inte har MEPS erbjuder MEPS demoversioner för anbudsskedet.

6 Utvärdering enligt AFB.52 (Bedömning av angivna kriterier)

Anbud med lägst pris tilldelas kontrakt i rangordning.

6.1 PRIS

Pris anges exklusive mervärdesskatt i svenska kronor (SEK) – Prisformulär 4841).

Anbudssumman beräknas utifrån tre fiktiva uppdrag definierade i MEPS som baserar sig på angivna priser för arbeten och rabattsatser med utvärderingssummor för materialpåslag för respektive zon i prisformulär 4841.

Totalsumman av dessa tre fiktiva uppdrag och summa materialpåslag för respektive zon i anbudet utgör anbudssumman.

Av prisformuläret framgår följande.

Priser anges i nedanstående gula fält exklusive mervärdesskatt i Svenska kronor (SEK). För materialpriser anges en procentsats för påslag/rabatt i MEPS-materialprislista. Se AFC/AFD.61 samt Ersättningsgrunder 4881 MEPS och Ersättningsgrunder 4881 för vad som ska ingå i priser.

Angivna priser och procentsatser ska gälla vid såväl mindre avrop/enstaka timmar som längre inhyrning/större avrop.

Krav på MEPS

Den upphandlande myndigheten har en hög grad av frihet att själv välja vad som ska upphandlas och att ställa de krav som den anser behövs för att säkerställa syftet med upphandlingen. Vilken kravnivå som är tillåten i en enskild upphandling får avgöras främst med tillämpningen av de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna. Upphandlande myndighet har valt att använda sig av MEPS kalkylprogram vid beräkning av ersättning och har uppgett att MEPS är ett väl prövat stöd för att bedöma de verkliga kostnaderna vid avrop av byggnadsarbeten.

Även om det innebär en viss kostnad för den leverantör som vinner upphandlingen att anskaffa MEPS finner kammarrätten att kravet inte kan anses strida mot likabehandlingsprincipen, eftersom kravet är detsamma för alla anbudsgivare.

Fråga blir om kravet kan anses missgynna GL Bygg som i detta fall rangordnats på andra plats och som endast kan räkna med en begränsad del av det arbete som omfattas av upphandlingen.

Kravet får anses vara ett lämpligt och effektivt krav för syftet att skapa ett enhetligt beräkningssystem. Det har inte framkommit att kravet kan uppnås på något mindre ingripande sätt. Kravet utesluter inte någon leverantör under upphandlingsskedet eftersom den upphandlande myndigheten tillhandahåller en demoversion. Det framgår att det i och för sig är förenat med kostnader att ansluta sig till MEPS och det finns något olika uppfattning om vad dessa kostnader uppgår till. Kammarrätten finner att de negativa effekter som åtgärden kan få uppvägs av det eftersträvade syftet.

Kravet kan därmed inte anses strida mot proportionalitetsprincipen eller i övrigt mot EU-rättsliga principer.

Utvärderingsmodellen

Utvärderingsgrunden lägsta pris har använts och den innebär att upphandlande myndighet ska anta det anbud som har lägst anbudspris och som motsvarar kraven på upphandlingen.

I förfrågningsunderlaget ingår ett prisformulär. Anbudsgivarna ska i formuläret ange dels priser för arbete och transport, dels procentsatser för påslag/rabatter på de materialpriser som framgår av MEPS materialprislista. Procentsatser för påslag/rabatter anges för material inom sex olika materialprisgrupper (bygg, rör, el, avfuktning, sanering och plattsättning). Anbudspriser lämnas separat för respektive geografiskt område som anbudet avser (zon A, B och C).

Presumptiva leverantörer ska med hjälp av förfrågningsunderlaget kunna avgöra vad upphandlande myndighet tillmäter betydelse vid utvärderingen och hur anbuden kommer att utvärderas (se rättsfallet 2002 ref. 50).

GL Bygg AB anser att förfrågningsunderlaget är otydligt särskilt vad gäller beräkningen av materialkostnaderna, vilket bestritts av upphandlande myndighet.

Kammarrätten finner att det är tydligt att materialpåslaget gäller för varje materialprisgrupp, vilket också entydigt framgår av det exempel som finns intaget i prisformuläret. Förfrågningsunderlaget med tillhörande prisformulär har därför varit transparent så att rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare hade kunnat tolka det på samma sätt.

Oavsett hur det förhåller sig härmed har, om man bortser från materialpåslaget, den vinnande anbudsgivaren lämnat anbud med lägst pris.

GL Bygg AB kan därmed inte ansetts ha lidit någon skada med anledning av hur materialpåslaget utvärderats.

GL Bygg AB har vidare gjort gällande att materialkostnaderna tillerkänts för stor betydelse och att utvärderingsmodellen därför strider mot LOU.

Utvärderingsmodellen innebär att materialkostnaden beaktas dels vid bestämmandet av anbudet i de fiktiva fakturorna, dels vid ett materialpåslag.

Upphandlande myndighet anser att utan materialpåslaget skulle antagna leverantörer kunna sätta orimligt höga priser för material som inte ingått i vid bestämmande av anbudet i de fiktiva fakturorna. GL Bygg AB har invänt att den dominerande delen av kostnaderna vid utförande av byggnadsarbeten är rena arbetskostnader och att det i stället är materialkostnaden som fått avgörande betydelse i utvärderingsmodellen och vidare att bolaget borde ha vunnit upphandlingen eftersom bolaget ostridigt lämnat lägst anbud när det gäller arbetskostnader.

Inledningsvis konstaterar kammarrätten att resultatet i detta fall inte är så uppenbart felaktigt som var fallet t.ex. i ett avgörande från Kammarrätten i Göteborg (mål nr 1336-13). I det nämnda avgörandet hade den upphandlande myndigheten valt att tillämpa tilldelningsgrunden lägsta pris men beslutat att endast priset för arbete, som värdemässigt utgjort 20 procent av upphandlingen, skulle utvärderas vilket ledde till att den leverantör som hade lägst totalpris inte tilldelades kontraktet. I nu aktuellt fall har den upphandlande myndigheten framhållit att arbetskostnaden, som är specificerad i de fiktiva fakturorna, uppgår till 50-63 procent av den totala kostnaden i de fiktiva fakturorna, vilket inte bestritts av GL Bygg AB. Av de fiktiva fakturorna framgår att övriga kostnader som beaktats i fakturorna är transportkostnader och materialkostnader.

Bedömningen av vilket anbud som ger lägst pris ska göras utifrån den upphandlande myndighetens perspektiv, och myndigheten kan bestämma vad som ska läggas till grund för beräkning av lägsta pris så länge utvärderingsmodellen är så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att anbudet med lägst pris antas. Det är totalsumman av de tre fiktiva uppdragen och summa materialpåslag för respektive zon i anbudet som utgör den slutliga anbudssumman.

Vad den upphandlande myndigheten lagt till grund för utvärdering har ett sakligt samband med föremålet för upphandlingen och får anses leda till ett rättvisande resultat. Utvärderingsmodellen kan därmed inte anses strida mot LOU eller några EU-rättsliga principer.

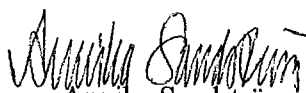
Dessutom framgår att även om den aktuella utvärderingsmodellen skulle anses strida mot LOU kan bolaget inte anses ha lidit skada av denna brist eftersom bolaget endast invänt att materialkostnaden fått avgörande betydelse och det framgår att den vinnande anbudsgivaren skulle ha vunnit upphandlingen även med bortseende från materialpåslaget i prisformuläret.

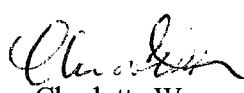
GL Bygg AB har slutligen invänt mot att vinnande anbudsgivare lämnat rabatter på 99 procent på vissa material och därigenom minskat betydelsen av vissa material som inte används så ofta. Det framgår vare sig av förfrågningsunderlaget eller prisformuläret att det finns någon begränsning av vilka rabattsatser som får lämnas. GL Bygg AB:s invändning i denna del tolkar kammarrätten som att GL Bygg AB anser att vinnande bolags rabatter varit orimligt höga och att anbudet därigenom blivit orimligt lågt. Av 12 kap. 3 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att anbudet är orimligt lågt men det finns inte någon skyldighet att göra detta. GL Bygg AB:s invändning i denna del medför därför inte att utvärderingsmodellen strider mot LOU.

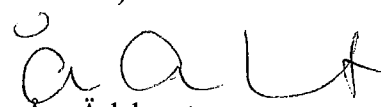
Sammanfattning

Vad som sammantaget framkommit medför alltså att utvärderingsmodellen och användningen av MEPS för att beräkna den ersättning som utgår inte strider mot LOU eller några grundläggande EU-rättsliga principer. Hudiksvallsbostäders yrkande om att GL Bygg AB:s ansökan om överprövning i förvaltningsrätten ska avslås, ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).⁴

Annika Sandström
kammarrättslagman
ordförande

Charlotte Waas
kammarrättsråd
referent

Asa Ärlebrant
kammarrättsråd

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Föredraganden
Anders Skåål

DOM
2014-06-10
Meddelad i
Falun

Mål nr
1653-14

Bilaga A

SÖKANDE

GL Bygg AB, 556482-7706
Granebovägen 5
824 31 Hudiksvall

Ombud: Advokat Jan Nyman
Krokströms Advokatbyrå AB
Box 24
824 21 Hudiksvall

MOTPART

Hudiksvallsbostäder AB
Smedjegatan 14 B
820 60 Delsbo

Ombud: Kommunalförbundet Inköp Gävleborg
826 80 Söderhamn

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller GL Bygg AB:s ansökan om överprövning och bestämmer att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND

Hudiksvallsbostäder AB (Hudiksvallsbostäder) genomför med tillämpning av förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) en ramavtalsupphandling avseende löpande byggarbeten (Ärende 4841). Tilldelningsbeslut har meddelats den 12 mars 2014.

YRKANDEN M.M.

GL Bygg AB (bolaget) ansöker om överprövning av tilldelningsbeslutet och yrkar att upphandlingen ska göras om. Till grund för ansökan för bolaget fram att ett obligatoriskt krav på ett särskilt datorprogram strider mot likabehandlingsprincipen på så sätt att mindre företag diskrimineras. Vidare brister utvärderingsmodellen i transparens.

Hudiksvallsbostäder bestrider bifall till ansökan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad bolaget fört fram är visat att Hudiksvallsbostäder har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Förvaltningsrätten avser först att pröva bolagets invändning mot att utvärderingsmodellen inte varit transparent.

Bolaget har i denna del uppgett att Hudiksvallsbostäder antagit ett anbud med högre timkostnad än bolagets varigenom det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet inte har antagits. Materialkostnaderna har kommit att upptas i såväl exempeluppdrag som separat i bilagda prisformulär. Materialkostnaderna har därmed fått en helt avgörande betydelse medan arbetskostnaderna kommit att få en närmast obetydlig del i upphandlingen. Bolaget har

genom den oklara och felaktiga beräkningsmodellen lidit eller i vart fall riskerat lida skada.

Hudiksvallsbostäder har mot detta uppgett att det tydligt har framgått av förfrågningsunderlaget med bilagor hur anbudsutvärdering och kontraktstildelning går till i upphandlingen.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Principen om öppenhet och förutsägbarhet (transparensprincipen) anses vara ett viktigt verktyg för att åstadkomma kontroll av att de övriga grundläggande principerna för upphandling efterlevs. Av EU-domstolens rättspraxis följer att alla anbudsgivare ska kunna tolka uppställda kriterier på samma sätt och att förfrågningsunderlaget ska vara utformat på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt (se bl.a. mål C-19/00, SIAC Construction, p. 42).

I detta mål har sökanden gjort invändningar mot att förfrågningsunderlaget inte varit tydligt i så måtto att det inte kunnat förutses hur materialkostnader och arbetskostnader skulle komma att beaktas vid utvärderingen.

Hudiksvallsbostäder har inte bemött denna invändning i sak utan påstår att det av förfrågningsunderlagets framgång hur utvärderingen skulle komma att genomföras. Hudiksvallsbostäder har bifogat delar av förfrågningsunderlaget vari bl.a under p 6.1 anges att "*Anbudssumman beräknas utifrån tre fiktiva uppdrag definierade i MEPS som baserar sig på angivna priser för arbeten och rabattsatser med utvärderingssummor för materialpåslag för respektive zon i Prisformulär_4841. Totalsumman av dessa tre fiktiva uppdrag och summa materialpåslag för respektive zon i anbudet avser utgör anbudssumman.*" Även Prisformulär för zon A-C har bifogats varav följande anges "*Priser anges i nedanstående gula fält anges exklusive mervärdesskatt i Svenska kronor (SEK). För materialpriser anges en procentsats för påslag/rabatt på MEPS-materialprislista. Se AFC/AFD.61 samt Ersättningsgrunder_4881_MEPS och*

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Enhet 2

DOM

Ersättningsgrunder_4881 för vad som skall ingå i priser. Angivna priser och procentsatser skall gälla vid såväl mindre avrop/enstakta timmar som längre inhyring/större avrop."

Enligt förvaltningsrättens uppfattning har bolaget varit tillräckligt tydlig i sina påståenden om på vilket sätt bolaget ansett förfrågningsunderlaget brustit i transparens. Det har därmed ankommit på beställaren att sakligt bemöta dessa påståenden och klargöra för domstolen varför bolagets påståenden inte stämmer med beställarens uppfattning. Detta har Hudiksvallsbostäder inte gjort. I förevarande fall ger utredningen i målet snarare vid handen att bolaget har fog för påståendet att det inte kunnat förutses hur materialkostnader och arbetskostnader skulle komma att beaktas vid utvärderingen. Bolaget har därmed riskerat att lida skada. Vid detta förhållande finner förvaltningsrätten skäl att förordna om att upphandlingen ska göras. Vid denna utgång saknas skäl att pröva vad bolaget anfört i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 C LOU).

Karin Forslund Johansson
rådman

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.